

تابستان‌های کُشدار و سرگشتگی خانواده‌ها از فراغت طویل

غنی‌سازی اوقات فراغت دانش‌آموزان در فصل تابستان به معضلی جدی برای پدران و مادران تبدیل شده اما کارشناسان بر این باورند که اگر از این اوقات به خوبی بهره‌برداری شود، می‌تواند به دورانی اثرگذار در زندگی حال و حتی آینده کودکان و نوجوانان تبدیل شود.

غنی‌سازی اوقات فراغت دانش‌آموزان در فصل تابستان به معضلی جدی برای پدران و مادران تبدیل شده اما کارشناسان بر این باورند که اگر از این اوقات به خوبی بهره‌برداری شود، می‌تواند به دورانی اثرگذار در زندگی حال و حتی آینده کودکان و نوجوانان تبدیل شود.

به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز غنی‌سازی اوقات فراغت دانش‌آموزان موضوعی است که حدود 30 سازمان و دستگاه در آن دخیل هستند.

برنامه‌ریزی برای اوقات فراغت 650 هزار دانش‌آموز در آذربایجان شرقی بی‌تردید نیازمند کار کارشناسی بزرگ و انجام هماهنگی‌های لازم در این خصوص است.

فصل اوقات فراغت از حدود 15 روز قبل و با پایان امتحانات مدارس آغاز شده و دانش‌آموزان با انبوهی از ساعات اضافی در طول روز مواجه هستند که باید به نحوی این ساعات را پرکنند.

در حال حاضر و بنا به گفته مسئولان آموزش و پرورش آذربایجان شرقی حدود 650 هزار نفر دانش‌آموز در این استان وجود دارد که به طور متوسط یک چهارم آنان در سال گذشته جذب فعالیت‌های اوقات فراغت در مدارس شده بودند.

حال در نخستین روزهای تابستان و در شرایطی که کلاس‌های مختلف آموزشی، ورزشی و مهارت‌آموزی در نقاط مختلف از سوی نهادهای مردمی و غیرمردمی، دولتی و ارگان‌های مختلف شکل یافته است، در جلسه شورای آموزش و پرورش استان دستور جلسه بررسی برنامه‌های اوقات فراغت مطرح می‌شود.

دستور جلسه‌ای که اعتراض خود اعضا را نیز برمی‌انگیزد

والدین دانش‌آموزان به عنوان گروه‌های هدف این طرح بزرگ سال گذشته حدود 20 هزار تومان برای برنامه‌های اوقات فراغت فرزندانشان در آموزش و پرورش هزینه کرده‌اند.

رقمی که بنا به گفته مسئولان آموزش و پرورش استان تنها بخشی از هزینه‌ها بوده و بخشی دیگر نیز از سوی اداره کل آموزش و پرورش استان در قالب هزینه‌های جاری تامین شده است.

اما پرسش اینجاست که آیا تاخیر در برگزاری جلسه شورای آموزش و پرورش باید به تاخیر در بررسی اوقات فراغت دانش‌آموزان نیز منجر شود؟ آیا فرآیند مهم برنامه‌ریزی نباید حداقل سه ماه قبل از فرارسیدن تابستان صورت گیرد؟

برنامه‌ریزی برای اوقات فراغت بیش از نیم میلیون کودک و نوجوان در زمانی که فصل اوقات فراغت آغاز شده می‌تواند محل پرسش جدی برای کارایی این برنامه‌ریزی باشد.

پرکردن اوقات فراغت به سبک دیروز

هفت‌سنگ، لی‌لی، تپله‌بازی، قایم‌باشک، عمو زنجیرباف، گل یا پوچ، کلاغ‌پر و وسطی بازی‌های رایج دوران کودکی خیلی از ما بود، بازی‌های پرهیجان، شیرین و سرگرم‌کننده آن سال‌ها که حالا خیلی‌هایشان تقریباً فراموش شده و از آنها فقط خاطره‌ای به جا مانده است، چون این روزها دیگر کمتر کسی برای سرگرمی و تفریح سراغ این بازی‌ها می‌رود. بچه‌های امروز دیگر آنقدرها بازی با هم سن و سال‌هایشان را دوست ندارند، آنها ترجیح می‌دهند به جای بازی‌های دسته جمعی وقت خود را به تنهایی و با بازی‌هایی که تنها شرکت‌کننده آن خودشان هستند، بپر کنند. البته شاید بخشی از این اتفاق، ناخواسته و به دلیل تغییر سبک زندگی‌ها از خانه‌های حیاط دار قدیمی به آپارتمان‌نشینی باشد، اما خودمان هم در این مسیر بی‌تقصیر نیستیم، چون اگر این بازی‌ها بین کودکان امروز طرف‌داری ندارد به این دلیل است که

ناشناخته مانده و والدین هم آموزش این بازی‌ها به نسل امروز را چندان ضروری نمی‌دانند.

لزوم دخالت تصمیمات در برنامه‌های در حال اجرای اوقات فراغت

اسماعیل جبارزاده، استاندار آذربایجان شرقی در برابر انتقاد از عدم بررسی به موقع اوقات فراغت آموزش و پرورش در استان می‌گوید: هرچند این جلسه در اول تابستان که اوقات فراغت آغاز شده، برگزار می‌شود ولی می‌توان موارد مطرح را در مورد برنامه‌های در حال اجرا لحاظ کرد.

وی با اشاره به سند جامع در زمینه برنامه‌های اوقات فراغت تاکید کرد: بازدید از دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و علمی دارای نتایج خوبی است که به برنامه‌های اوقات فراغت افزوده می‌شود.

رئیس شورای آموزش و پرورش استان با استقبال از پیشنهاد شهرداری تبریز برای استفاده متقابل از امکانات تاکید می‌کند: تفاهم در زمینه برنامه‌های اوقات فراغت اقدامی ضروری است که موجب هم‌افزایی می‌شود.

وی تاکید کرد: از امکانات شهرداری و ادارات می‌توان استفاده هماهنگ کرد و در سه ماهه تابستان نیز برنامه‌های اوقات فراغت با محوریت اداره کل ورزش و جوانان برگزار می‌شود.

جبارزاده با بیان اینکه هر دستگاه دولتی در استان می‌تواند فرزندان دانش‌آموز کارکنان را زیرپوشش قرار دهد یادآور می‌شود: هر دستگاه در مورد فرزندان کارمند خود باید برنامه‌هایی را ترتیب دهد و در کنار آن امکانات خود را اعلام کند که در اختیار برنامه‌های اوقات فراغت قرار گیرد تا این امکانات به صورت یک کاسه مورد استفاده شود.

برای آغاز برنامه‌های اوقات فراغت آماده هستیم

جعفر پاشایی مدیرکل آموزش و پرورش آذربایجان شرقی از ساماندهی اوقات فراغت در تابستان سال جاری خبر داده و می‌گوید: سال گذشته آموزش و پرورش استان اداره کل برتر بوده و با کمترین امکانات برای اوقات فراغت امسال نیز برنامه‌ریزی کرده‌ایم.

وی بیان می‌کند: برنامه‌های تابستانی اوقات فراغت با توجه به مهارت‌آموزی دانش‌آموزان و فراگرفتن حداقل یک مهارت در طول تابستان متمرکز شده و بر همین اساس برنامه‌های مهارت‌های خدماتی و مهارت‌های علمی، فرهنگی، هنری و ورزشی مورد توجه است.

پاشایی از همکاری آموزش و پرورش آذربایجان شرقی با شهرداری تبریز در زمینه برنامه‌های تابستانی خبر داده و می‌گوید: برنامه‌های تابستانی در مساجد و مدارس نزدیک به هم برگزار می‌شود و در حال حاضر بیش از 2 هزار مدرسه حائز شرایط هستند و پیش‌بینی می‌کنیم امسال 200 هزار نفر در برنامه‌های انفرادی و تجمعی شرکت کنند.

وی خاطرنشان می‌کند: سال گذشته به ازای هر دانش‌آموز در اوقات فراغت 20 هزار تومان هزینه شد که این هزینه‌ها با کمک‌های مردمی بوده و در این هزینه‌ها موارد جزئی مصرفی مانند پول برق و آب و مواردی این چنینی در نظر گرفته نشده است.

شهرداری تبریز آماده همکاری با دستگاه‌های دولتی

به گفته حجت‌الاسلام احمد حمیدی، معاون فرهنگی شهرداری تبریز برنامه‌های گسترده اوقات فراغت شهرداری تبریز از اواخر خرداد ماه در 12 نقطه تبریز آغاز شده و این برنامه‌ها پس از ماه مبارک رمضان نیز گسترده‌تر خواهد شد.

وی در عین حال از آغاز برنامه‌های اصلی از 6 تیرماه خبر داده و می‌گوید: شهرداری تبریز آماده است تا با انعقاد تفاهم‌نامه با ادارات مختلف در زمینه اوقات فراغت کارهای بزرگی انجام دهد و این ظرفیت در تبریز وجود دارد.

حمیدی پیش‌بینی می‌کند که امسال برنامه‌های شهرداری تبریز برای گروه‌های هدف گسترده‌تر از سال قبل باشد و می‌افزاید: شهرداری تبریز سال گذشته برای 120 هزار نفر برنامه‌های اوقات فراغت را اجرا کرد و امسال نیز آماده است تا با استفاده از ظرفیت‌های خود همکاری مطلوبی با آموزش و پرورش داشته باشد.

آشنایی دانش‌آموزان با فضاهای دانشگاهی آنان را به علم‌آموزی ترغیب می‌کند

حسین پورفیض، رئیس پارک علمی و فناوری استان و رئیس اسبق دانشگاه تبریز معتقد است: بازدید از مراکز دانشگاهی با توجه به وجود 300 مرکز آزمایشگاهی در تبریز برای دانش‌آموزان موجب ارتقای علاقمندی به علم و دانش خواهد شد.

وی یادآور می‌شود: دانشگاه تبریز و علوم پزشکی دارای امکانات رفاهی و خدماتی خوبی هستند و استفاده از این امکانات برای دانش‌آموزان می‌تواند مفید و موثر باشد.

پورفیض با اشاره به ظرفیت علمی و تولید در استان تاکید می‌کند: داشته‌های خوبی در استان داریم که می‌توانیم فرزندانمان را با آن آشنا کنیم و آشنا بودن با این مراکز به افزایش اعتماد به نفس اجتماعی آنان منجر می‌شود.

کلاس‌های جنبی وقتی برای اوقات فراغت نمی‌گذارد

محمد بیرامی، از اساتید برجسته روانشناسی دانشگاه تبریز و از مشاوران قوی حوزه روانشناسی استان معتقد است تا زمانی که آموزش‌های تابستانی مانند کلاس‌های مختلف رایانه‌ای ساماندهی نشود برنامه‌ریزی برای اوقات فراغت چندان موثر نخواهد بود.

وی خواستار بررسی توزیع برخورداری از آموزش‌های استعداد درخشان شد در جامعه شد و می‌گوید: تعلق گرفتن آموزش استعدادهای درخشان به گروه‌های خاص قابل قبول نیست و باید رصدگری در این زمینه صورت گیرد.

بیرامی با بیان اینکه آموزش‌های متفرقه در تابستان بر سلامت روانی دانش‌آموزان تاثیر می‌گذارد، عنوان می‌کند: در راستای ارتقای برنامه‌های اوقات فراغت نیازمند ساماندهی در این برنامه‌های جنبی آموزشی هستیم.

مردمی شدن برنامه‌های اوقات فراغت الزامی است

لیلا جاویدان معاون فرهنگی و امور جوانان اداره کل ورزش و جوانان استان گفت: مردمی شدن برنامه‌های اوقات فراغت الزامی است.

وی اظهار کرد: تجربه نشان داده است سپردن فعالیت‌های اجتماعی به مردم نتایج مثبتی را در پی داشته است.

جاویدان با اشاره به ضرورت تقاضا محور بودن برنامه‌های اوقات فراغت گفت: برنامه‌های اوقات فراغت باید با بررسی دقیق نیازها و خواسته‌های گروه هدف یعنی جوانان 15 تا 29 سال تدوین شود.

وی از استفاده بیش از یک و نیم میلیون نفر از برنامه‌های اوقات فراغت در طول سال گذشته خبر داد و افزود: سال گذشته بیش از 130 هزار نفر از برنامه‌های اوقات فراغت اداره کل ورزش و جوانان استان استفاده کردند.

معاون فرهنگی و امور جوانان اداره کل ورزش و جوانان استان، با اشاره به نقش نظارتی اداره کل ورزش و جوانان استان نسبت به برنامه‌های جوانان در 17 محور مشخص از جمله مسکن جوانان، ازدواج، آموزش و ... خاطرنشان کرد: ما تلاش می‌کنیم با احصای مشکلات و ارائه راه‌حل‌های منطقی سازمان‌های مختلف را در رسیدن به اهداف فوق یاری کنیم.

جاویدان با تاکید بر اینکه برای برطرف‌سازی مشکلات جوانان باید از ظرفیت‌های مختلف استانی استفاده کرد، گفت: حل مشکلات حوزه جوانان نیازمند همراهی مردم و نهادهای دولتی و غیردولتی است و همه باید برای رفع مشکلات دست به دست هم دهیم.

درحالی که بنا به گفته متولیان امر ضریب نفوذ اینترنت و موبایل‌های هوشمند متصل به اینترنت به شدت بالا رفته و دانش‌آموزان و دانشجویان یکی از مشتریان پر و پا قرص این وسایل ارتباطی هستند، باید گفت که اوقات فراغت کودکان و نوجوانان به جای فضاهای بیرونی امروزه در داخل خانه و فضاهای محدودی سپری می‌شود که قابلیت نظارت چندان نیز بر آنها وجود ندارد.

روزهای طولانی تابستان همراه با اعضای خانواده

خیلی وقت‌ها، یادمان می‌رود در کنار همه کارهای کوچک و بزرگی که داریم، باید به خانواده‌مان هم برسیم. گاهی فراموش می‌کنیم همان قدر که کار کردن بیرون از خانه و کسب درآمد مهم است، چند دقیقه‌ای نشستن کنار اعضای خانواده و صحبت کردن با آنها هم اهمیت دارد که صد البته اگر ارزشش بیشتر از مسائل مادی نباشد، کمتر از آن هم نیست. با این حال باز هم نسبت به این موضوع بی‌تفاوت هستیم و خیلی برایش برنامه‌ریزی نمی‌کنیم. حالا اما فرصت خوبی است، این روزهای تعطیل تابستانی وقتی است که می‌توانید بیشتر از قبل دور هم جمع شوید.

حالا که دیگر نگران درس و امتحان بچه‌ها نیستیم و آنها هم فرصت کافی برای بودن کنار شما دارند. روزهای طولانی تابستان از راه رسیده؛ پس ساعات بیشتری را با هم بگذرانید. حیف است در این روزهای گرم و طولانی فقط خمیازه بکشید یا زیر باد کولر دراز بکشید، از جایتان بلند شوید، دست بچه‌ها را بگیرید و از خانه بیرون بزنید.

فرقی نمی‌کند مقصدتان کجاست، می‌خواهید به شهر دیگری سفر کنید یا فقط تا پارک سر خیابان بروید، مهم این است که تصمیم گرفته‌اید چند ساعتی را با اعضای خانواده بگذرانید؛ به دور از هرگونه فکر و مشغله دیگری، مطمئن باشید این با هم بودن‌ها و حرف‌زدن‌ها، خاطره‌های شیرینی برایتان می‌سازد؛ فقط باید کمی برایشان بیشتر وقت بگذارید البته لزومی هم ندارد حتماً از خانه خارج شوید اگر هوا گرم است، اگر طاقت رفتن به فضای باز را ندارید و اگر نمی‌خواهید از خانه خارج شوید، می‌توانید داخل خانه چند دقیقه‌ای دور هم بنشینید، یک فنجان چای بنوشید و فارغ از مشکلات درسی بچه‌ها و نگرانی‌های معمول روزمره با همدیگر صحبت کنید.

اگر تا به حال چنین فرصتی نداشته‌اید، این تابستان وقتش است؛ این کار را امتحان کنید، مطمئن باشید به نفعتان خواهد بود.

برنامه‌ریزی برای اوقات فراغت بیشتر از آنچه نیازمند منابع مالی و امکانات باشد، نیازمند مدیریت صحیح استفاده از منابع موجود است.

بسیاری از مدیران امر اذعان دارند که سرمایه‌گذاری برای اوقات فراغت دانش‌آموزان و دانشجویان بیشتر از آنچه هزینه باشد، سرمایه‌گذاری برای ارتقاء روحیه آنان در سال تحصیلی جدید و کاستن از وابستگی آنان به وسائل ارتباطی مجازی است.